

Grundläggande granskning av Solna Vatten 2024

Solna Vatten AB

2025-03-12

Anders Petersson, Certifierad kommunal revisor

Ludvig Sjöblom, Verksamhetsrevisor

KPMG AB

Sammanfattning

KPMG har av Solna Stads revisorer fått i uppdrag att göra en grundläggande granskning av de kommunala bolagen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Solna Vatten AB i allt väsentligt har haft en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Solna Vatten AB att:

- *Under verksamhetsåret säkerställa att åtgärder genomförs för att samtliga bolagsmål uppfylls*
- *Säkerställa att bolagets nollresultat uppnås*
- *Förtydliga vilka åtgärder som ska genomföras baserat på de avvikelser som framkommer av uppföljningen av internkontrollplanen*

Solna Vatten AB, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning

Vår bedömning är att Solna Vatten AB i allt väsentligt har haft en ändamålsenlig verksamhetsstyrning och uppföljning. Bedömningen grundar sig i att tre av bolagets fyra bolagsmål uppfylldes 2024. Vi ser positivt på att det i uppföljning av aktiviteterna framgår en analys till varför avvikelser uppstått.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns ändamålsenlig ekonomistyrning och uppföljning. Bedömningen grundar sig på att Solna Vatten AB i sin verksamhetsberättelse redovisade ett positivt resultat med 1,8 mnkr. Då bolaget har ett budgeterat nollresultat ser vi en mindre avvikelse mot resultatet.

Bedömning intern kontroll och uppföljning

Vår bedömning är att bolagets interna kontroll och uppföljning är ändamålsenlig. Bedömningen grundar sig på att bolaget har tagit fram en internkontrollplan och värderat de olika riskområdena.

Bolaget har följt upp på internkontrollplanen och identifierat två avvikelser. Vi ser positivt på att bolaget arbetar med att åtgärda de avvikelser som identifierades i internkontrollplanen. Vi noterar dock att åtgärderna kan förtydligas i uppföljningen.

Syfte & Revisionsfrågor

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om bolagen och stiftelsen har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Lekmannarevisorns underlag utgör även en grund för fullmäktiges beslut om ansvarsfrihet för kommunstyrelsen samt direktiv till ägarombud och slutligen beslut om ansvarsfrihet på bolagsstämma.

Granskningen kommer att besvara revisionsfrågor som berör verksamhetsstyrning, ekonomi, internkontrollplan samt uppföljning av de tre områdena.

Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av God revisionssed. Detta omfattar även den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig (10 kap. 3 § aktiebolagslagen). Räkenenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer.

Lekmannarevisorernas årliga granskning består av två delar; grundläggande granskning och fördjupad granskning utifrån riskanalys. Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av bolagets måluppfyllelse, ledning och styrning ur ett internkontrollperspektiv.

Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt God revisionssed ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga granskningsrapport.

Bolagets styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

Revisionsfrågor

- **Verksamhetsstyrning och uppföljning**

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ägardirektiv som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt att verksamheten även i övrigt bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt?
- Hur arbetar VD och styrelse för att säkerställa att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat också ska gälla för bolaget?
- Har styrelsen säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamheten?
- Vidtar styrelsen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende verksamhetsresultat under året?

- **Ekonomistyrning och uppföljning**

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ekonomiska direktiv som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi?
- Vidtar styrelsen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

- **Intern kontroll**

- Har styrelsen skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Finns en tydlig process för uppföljning av den interna kontrollen som involverar styrelsen?
- Vidtar styrelsen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

Granskningen utgår ifrån nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen (2017:725)
- Aktiebolagslagen
- Lagar som styr bolagets verksamhet
- Ägardirektiv
- Kommunfullmäktiges mål och uppdrag, ägardirektiv, bolagsordning
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut
- Styrelsens arbetsordning
- VD-instruktion

Metod och avgränsning

- Granskningen har följer den årliga processen, varpå granskningen avser hela granskningsåret 2024. Granskningen omfattar såväl granskning som bedömning utifrån styr- och uppföljningsdokument. Granskningen färdigställs och avslutas först efter slutrevisionsmöten 2025.
- Granskningen har omfattar Solna Vatten AB.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av underlag såsom måldokument, uppdrag, internkontrollreglemente, ägardirektiv och bolagsordning.
- Underlaget har legat till grund för bolagsdialoger med bolagen 17 oktober.
- Protokollsgranskning.

Bedömningskriterier

Solna Vatten Abs verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och interna kontroll bedöms utifrån följande bedömningsnivåer. Respektive bedömningsnivå har en tillhörande symbol.

Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
Ja	
I allt väsentligt	
Delvis	
Nej	

- Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet.
- Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.
- Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Policy och anvisningar för intern kontroll

- Av *policy för intern kontroll* framgår det att policyn även gäller stadens bolag och stiftelser i den mån det är tillämpningsbart. Bestämmelserna av vad som är tillämpbart framgår av dokumentet *Anvisning för intern kontroll*.
- Noterbart är att av *Anvisning för intern kontroll* framgår det inte vilka krav som ställs på bolag och stiftelser i relation till internkontrollarbetet.

lakttagelser

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Ägardirektiv	Ja
Bolagsordning	Ja
Styrelsen har säkerställt att verksamheten följer kommunfullmäktiges direktiv	Ja
Bolagets mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Ja
Styrelsen följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får styrelsen en analys av orsaker till avvikelsen	Ja
Styrelsen beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Ja

Generella iakttagelser

Av Solna Vatten ABs bolagsordning framgår det att bolagets verksamhet är att driva allmän vatten- och avloppsanläggning i Solna stad.

Styrelsen för Solna vatten AB har antagit en verksamhetsplan med budget för 2024. I verksamhetsplanen framgår det fyra mål med koppling till kommunfullmäktiges övergripande mål. Samtliga mål har mellan två till fem aktiviteter kopplade till sig. Noterbart är att ett bolagsmål inte har några mått kopplade till sig.

I delårsrapporten per april 2024 bedömde bolaget att samtliga fyra mål kunde uppnås under verksamhetsåret.

I delårsrapport per augusti 2024 bedömde bolaget fortsatt att samtliga fyra bolagsmål skulle uppfyllas under verksamhetsåret. Tre av aktiviteterna har pausats och ska återupptas under 2025.

Vid årsuppföljningen bedömer bolaget att ett av målen var helt uppfyllda, två bedömdes vara uppfyllda i stor del och ett bedömdes som delvis uppfyllt (*Solna vatten ska aktivt bidra till Solna stads stadsutveckling*).

Bolagsstyrelsen har fått en analys till varför aktiviteterna enbart bedöms pågående med avvikelse och varför målet bedömts som delvis uppfyllt.

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 antagen	Ja
Styrelsen följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Styrelsen får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Inte varit aktuellt
Styrelsen beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Inte varit aktuellt

Ekonomiskt resultat 2024	Helårsprognos vid delår	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	145,0 mnkr	146,6 mkr
Verksamhetens kostnader	-147,0 mkr	- 145,4 mkr
Årets resultat	- 2,0 mkr	1,8 mkr

Generella iakttagelser

Av bolagets ägardirektiv framgår det att avkastningskrav kan formuleras av kommunstyrelsen senast utgången av juni varje år för nästkommande räkenskapsår.

Solna vatten AB har tagit fram en budget för 2024 där resultatet om 0 mkr. Detta med anledning av att bolaget inte får gå i vinst utan enbart ta ut de avgifter som krävs för att täcka kostnaderna för sin verksamhet.

Av verksamhetsplanen framgår att bolaget sedan tidigare inte har några lån, men kommer under 2024 behöva låna upp ca 150 mkr för att finansiera investeringar. Räntekostnaderna under 2024 beräknas uppgå till 3,0 mkr. Vid styrelsesammanträdet 2024-04-15 beslutade styrelsen att uppdra VD att underåret öka företagets skulder med 100 mnkr. Vid sammanträdet 2024-11-05 beslutade styrelsen att uppdra verkställande direktör att under 2025 öka företagets skulder ytterligare med totalt 160 mnkr.

Vid delårsrapport april fanns ett överskott om 0,6 mkr, vilket var i nivå med budget. Helårsprognosen om ett nollresultat var fortsatt inom prognosen. Vid delårsrapport för augusti var helårsprognosen att bolaget skulle ha ett negativt resultat om -2 mkr.

Vid bolagets årsredovisning för 2024 framkom att bolaget har redovisat ett överskott om 1,8 mkr. Bolaget gick med vinst under verksamhetsåret 2024.

Intern kontroll	
Det finns en process för uppföljning av intern kontroll	Ja
Styrelsen är involverad i internkontrollprocessen	Ja
Internkontrollplan 2024 antagen av styrelsen	Ja
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2024	Sju
Uppföljning av internkontrollplan 2024	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Bolagsstyrelsen har i sin verksamhetsplan och budget för 2024 antagit en internkontrollplan för 2024. Planen inkluderar sju risker där samtliga har ett riskindex mellan 2 – 8.

Det framgår av internkontrollplanen att uppföljning ska ske i samband med delårsrapportering augusti och årsredovisning.

Vid uppföljning av internkontrollplanen vid delårsrapport augusti framkom att det fanns två avvikelser vid uppföljning av riskområdena. För båda avvikelserna framkommer det i uppföljningen av kontrollmomentet att bolaget behöver implementera åtgärder för att säkerställa att avvikelserna åtgärdas.

Vid årsredovisningen för 2024 följer bolaget upp på den slutgiltiga uppföljningen av internkontrollarbetet. Av den årliga uppföljningen framgår det att de två avvikelserna kvarstår och att bolaget behöver åtgärda dem. Av faktakontrollen har det framkommit att bolaget har åtgärdat avvikelserna gällande att avtalskontroll brister genom att anställa en ny person som ska arbeta med avtalsuppföljning. Gällande avvikelserna kopplade till bristfällig styrning och uppföljning av investeringsprocessen är bolaget i processen av att anställa en ny person.

Solna Vatten AB, iakttagelser från styrelsedialog

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Tagit fram en Vattentjänstplan, bolagsstyrelsen har godkänt den och den ska nu upp till KF.

Intensiv utbyggnadsfas i Staden.

Två av bolagets fyra bolagsmål bedöms kunna uppfyllas under verksamhetsåret och två bedöms uppfyllas till stor del.

Ekonomistyrning och uppföljning

Har ett periodiserat underskott om 1,9 mkr.

Kostnaderna är något under budget också.

Helårsprognosen för 2024 är ett ruslutat om -2,0 mkr kr, kan dock bli bättre.

Intern kontroll och uppföljning

Stadsövergripande arbete med intern kontroll arbetet.

Bolagsstyrelsen har varit aktiva i framtagandet av internkontrollplanen.

Övrigt som framgick vid dialogmötet

Genomför en översyn av bolagets ägardirektiv med syfte att se över dem. De reviderade ägardirektiven är dock ännu ej fastslagna på en bolagsstämman.

Denna rapport har upprättats av KPMG AB på uppdrag av Solna Stads lekmannarevisorer i enlighet med antagen projektplan, 2024-01-18.

Ander Petersson
Certifierad kommunal revisor

Ludvig Sjöblom
Verksamhetsrevisor

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public